

REDAKTÖR ULRIKA SUNDSTRÖM
ulrika.sundstrom@lararforbundet.se
08-737 67 21

FYND. Knapparna är sorterade och lättåtkomliga, kassetbanden lite trassligare. Nellie Undén fyndar och Noel Rachid testar glasögonglas.

Förskolor tar skrotet till

I Örebro har man **skapat ett kreativt återbrukscentrum** i en nedlagd träslöjdssal.

S pillbitar av heltäckningsmattor, utsorterat kakel och rester av tapetrullar. Kapsyler, skruvar, frigolit, plaströr, kassetbandstrassel, plexiglas, knappar, tyger. Allt sorterat efter färg och form eller uppställt i fantasifulle stilleben.

Återbrukscentret Experimentum i stadsdelen Varberga i Örebro är en inbjudande

miljö. Det tar inte lång stund förrän Sara Jakopsson, Nellie Undén, Elliot Wallengren och Noel Rachid från förskolan Emilia går loss och börjar leka med inredningen.

– Farmor fyller år i dag, hon heter Lina, säger Nellie och plockar ner några gröna kulor och kapsyler samt en näve oemotståndliga guldsmycken i ett guldkimrande glasögonfodral.

– Här är en tårta, jag ställer den i kylan, säger Sara.

VARBERGA FÖRSKOLOR består av sju förskolor och är en så kallad intraprenad (se fakta-ruta). Tillsammans hyr de träslöjdssalen i en nedlagd skola i stadsdelen och det är här intraprenadens ateljéeristor tillsammans med förskollärare Veronica Rosmark Jonsson och pedagogista Anna Eklöf

har skapat det kreativa återbrukscentret Experimentum.

Förskolorna jobbar Reggio Emilia-inspirerat och har även en inriktning mot teknik. Barnen är vana att bygga, leka och tillverka saker av allehanda återvunnet material. Men här på Experimentum har de möjlighet att ta ut svängarna ytterligare.

– Experimentum ska vara ett komplement till det som

TIPSA! Har du ett pedagogiskt tips eller en smart idé? Mejla! Publicerat bidrag belönas med presentkort på en bok.

Torget.

BILBYGGARE. Elliot Wallengren har krupit in i bilen som efter en lång kamp har fått ett tak.

BILD: ULLA-CARIN EKBLOM

en ny pedagogisk nivå

den vanliga förskolan kan erbjuda. Här har vi material som inte finns hemma och det är lite mer av allt, både till antal och storlek, säger Veronica Rosmark Jonsson.

IDAG är de fyra barnen på besök på Experimentum för att bekanta sig med miljön. Nästa gång de kommer hit är det troligt att deras besök är kopplat till något projekt de jobbar med på förskolan.

– Hit kan pedagogerna komma med en mindre grupp barn och ta projektet ett steg vidare. Här kan de komma upp

i dimensioner, bygga högt och brett eller utforska material på annat sätt. Vi kan också anpassa rummet och materialet utifrån själva projektet, säger Veronica Rosmark Jonsson.

Men något pyssel är det inte fråga om. Här tillverkas inga påskkycklingar eller jultomtar och inget tas med hem. Däremot fotograferas barnens byggen och idéer, och dokumenteras på så vis.

VERONICA
ROSMARK
JONSSON.

LOTTA
SCHORTZ.

Elliot och Noel har hittat en burk med glasönglas, urplockade ur sina skalmar. Kanske de kan funka till billyktorna på den bil som pojkarerna är i full färd med att bygga? Efter moget övervägande slopar de glasönglasen. Nu har de hittat ett par plåtcylindrar som med hjälp av två ljusslingor passar perfekt. En hög med plexiglasskivor i olika storlekar blir bilglas.

Lotta Schortz, en av ateljéristorna i Varberga, har följt med barnen från förskolan. Hon har 25 procent av sin tjänst här på Experimentum och resten på förskolorna.

Tanken med Experimentum är att uppmuntra barnen att vara nyfikna och ifrågasättande och nu håller sig Lotta Schortz lite i bakgrunden för att barnen ska få möjlighet att utforska rummet och materialet.

– Det här är ett annat sätt att jobba än när vi dukar upp material och ger barnen en uppgift. Ofta tar det en stund

SÅ FUNKAR EXPERIMENTUM

- Inspirationen kommer från återbrukscentret Remida i italienska Reggio Emilia.
- Allt som används är spillmaterial från lokala företag.
- Tanken är att »skräpet« är en resurs som kan främja kreativitet och barnens lust att utforska och skapa.
- Materialet är kontrollerat ur miljö- och hälsoperspektiv.

VARBERGA INTRAPRENAD

- Består av sju förskolor, 90 anställda och 360 barn.
- Ägs av kommunen men är en självständig resultatenhet.
- Har mer ansvar än normalt för verksamhet, ekonomi och personal.
- Syftet är att öka inflytande, engagemang och delaktighet bland de anställda samt att utveckla nya styrformer.

innan de kommer i gång så det gäller att inte gå in för tidigt och börja styra, säger hon.

EFTER EN KORT paus med smörgås och dricka har Sara börjat göra ljud. Det började med att hon rullade en stenkula genom ett kopparrör. Det lät fint. Nu har hon hängt långa skruvar i en sladdvinda och spelar på dem med en metallpinne.

– Lyssna! Jag gör plingljud! *

ULRIKA SUNDSTRÖM